

من، که ضمن آن تاریخ یکصد ساله اخیر ایران را به رشته تحریر درآورده است، به عنوان خاطرات شیراز درجانه مرحوم آیت‌الله حاج شیخ جعفر محلاتی چنین نوشته است:

در شیراز و آیت‌الله محلاتی - در شیراز علمای برجسته چه از جنبه سیاسی و چه غیر سیاسی روشن فکر دارد و سرآمد همه آنها آقای آیت‌الله حاج شیخ جعفر محلاتی است که تمام روحانیون فارس تابع نظریات ایشان و مورد توجه فارسبان بخصوص شیرازیان بودند و در مسافرت‌های رضاشاه فقید چند مرتبه هر چه خواستند از معظم له ملاقات نمابند آقای آیت‌الله حاضر نشدند و این عمل بیشتر موجب محبوبیت معظم له گردیده بود و واقعا به تمام معنی روحانی بودند می‌توانم ادعا نمایم تنها مأمور دولت که مورد محبت ایشان قرار گرفته بود نویسنده بود و علت آنهم شناسائی ایشان در نجف اشرف بایر عسوی نویسنده آقای حاج شیخ محمد مجتهد بود که خیلی با هم مأنوس و دوست بودند و نیز از طرز کار نویسنده در شیراز راضی و اظهار علاقه می‌نمودند.

در فرمانداری و کفالت استادداری که مصادف با ماه رمضان شده بود يك روز توسط فرزندشان آقای آیت‌الله زاده احضام نمودند در موقعی که وارد اطاق ایشان شدم آقای رضوی که از علمای سیاسی و در عین حال جزوه‌ها خواهان آیت‌الله هم بودند حضور داشتند.

پس از اظهار محبت آیت‌الله فرمودند: چند روز است آقای رضوی از طرف آقایان پیشمازها وقت مرا گرفته و اظهارشان

این است که ماه رمضان مصادف شده است به بودن فرمانداری مانند فلانی که هم از خانواده علم و هم شخصا باایمان و علاقمند به آسایش خلق خدا می‌باشند، با این حال امسال مساجد شیراز باید آزاد و مردم به وظایف دینی در انجام آن در مساجد با کمال آزادی پایان دهند، حالا این شما و این هم آقای رضوی. به ایشان عرض کردم اگر حضرت آیت‌الله ضمانت و تعهد فرمایند که وعظ از حدود احکام مذهبی خارج نشده به آرامی مساجد و وعظ را انجام دهند اطاعت می‌نمایم. آیت‌الله، به رضوی گفتند، چه می‌گوئید، آقای رضوی جواب دادند، من از طرف ائمه جماعت تعهد می‌نمایم و به حضرت آیت‌الله قول میدهم که از حدود خود خارج نشوند.

یادشود به شهربانی که در رأس آن سرریب سید صادق خان که از صاحب منصبان باایمان و در شکار شهربانی آن روز بودند و نیز چندی رئیس کلانتری ناحیه ۴ سنگلج و بانویسنده قلمیلا سابقه داشتند تذکر دادم، مشارالیه هم با مراقبت کامل بخوبی وبدون کوچکترین نظاهری ماه رمضان را به پایان رسانیدند (۱).

آری مرحوم شیخ جعفر محلاتی فعلا یکی از علمای جلیل القدر تاریخ معاصر ایران بوده است این مرد درس‌ساز زندگی خود به هیچ وجه آلوده نشده نه تنها بیوسنگی به هیچ سیاست و سیاستمداری نداشته و جز عشق به اسلام و مسلمین و وطن اسلامی ایران چیزی محرك و پشتیبان او نبوده است، بلکه جاه طلبی‌ها و خودخواهی‌ها و ریاست‌جویی‌هایی که در دیگران آنهمه آفت برانگیخته و آنهمه ماجرا و رسوائی فراهم کرده است در وی نبوده، و بالآخر از